

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3056/2021. (II. 19.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint másodfokú bíróság Kf.IV.37.739/2019/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Nehéz-Posony Katinka ügyvéd) útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszában az indítványozó a Kúria mint másodfokú bíróság Kf.IV.37.739/2019/4. számú ítélete, továbbá a Fővárosi Törvényszék mint elsőfokú bíróság 16.K.700.821/2018/18. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mivel álláspontja szerint azok sértik az Alaptörvény IX. cikke szerinti szólás- és véleménynyilvánítása szabadságát, valamint az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdését.
- [3] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló peres eljárásban megállapított tényállás szerint a Magyar Orvosi Kamara (a továbbiakban: MOK) elnöksége képviseletében dr. Éger István 2017. március 22-én, míg az alperesi érdekelt április 28-án az indítványozó ellen panasszal éltek a Magyar Orvosi Kamara Etikai Bizottságánál (az alapper alperesénél). Abban – többek között – azt kifogásolták, hogy az indítványozó mint felperes az általa működtetett internetes felületen a perben releváns olyan írásokat jelentetett meg, amelyekben az indítványozó megengedhetetlen, az érintetteket emberi méltóságukban sértő, gyalázkodó kijelentéseket tett.
- [4] Az elsőfokú etikai bizottság a megismételt eljárásban hozott, E-IV/18-26/2017. számú határozatával megállapította, hogy az indítványozó mint orvos, aki MOK Budapesti Területi Szervezetének tagja megsértette a MOK Küldöttközgyűlése által 2011. szeptember 24-én elfogadott és 2012. január 1. napján hatályba lépett Etikai Kódexének (a továbbiakban: Etikai Kódex) I.1.2. (1) bekezdését (Az emberi méltóság tisztelete.); II.1. (3) bekezdését (Az alapvető etikai normák maradandó, általános emberi, erkölcsi értékeken, évezredes hagyományokon alapulnak, nem függhetnek aktuális politikai gazdasági irányzatoktól, az egyén pillanatnyi érdekeitől. Kíváncsok, hogy az orvos megfeleljen az általános etikai normáknak, és ezt képes legyen egész életében gyakorolni. A hivatásrendi szabályok összefonódnak az orvosok viselkedésére vonatkozó illemszabályokkal, az orvosi működéssel kapcsolatos szokásokkal, a jogszabályokba foglalt normákkal és a szakmai szabályokkal.); II.1.3. (3) bekezdését (Az orvos a magánéletében is tartsa be a társadalom törvényeit és a közérkölcshatályait.); II.27. (1) bekezdését (A tömeg tájékoztatási eszközökben –ideértve az internetet is való megjelenést, közlést szabályozó jogszabályi rendelkezések vétkes megszegése egyben etikai vétségnek is minősül.); II. 27. (2) bekezdését (A nyilvánosságnak adott információknak világosnak, tényszerűnek és elfogulatlannak kell lenniük. Nem kelthetnek sem alaptalan félelemet, sem nyugtalanságot a társadalomban, sem egyes csoportokban, személyekben.); II. 27. (3) bekezdését (A közlés társadalmi hasznosságának lényegesen meg kell haladnia az orvos, illetve annak a hasznát, amelynek vagy akinek a nevében az orvos nyilatkozik.); II. 27. (4) bekezdését (Etikátlan a Magyar Orvosi Kamara annak szerve, tisztségviselője, szakmai vagy személyes jó hírnevének alaptalan rontására alkalmas bármilyen közlés. Egyebekben a más orvostól tett nyilatkozatra a II. 19. (4) pont, – etikátlan a megálázó, személyeskedő hangnem – és a II. 18. (9) – más orvos tevékenységének konkrét esettől független általános bírálata etikátlan, – pont szerinti rendelkezéseket is megfelelően alkalmazni kellett.); II. 27. (5) bekezdését (Az orvos saját, a nyilvánosságnak szánt kiadványaira és internetes honlapjára is megfelelően is alkalmazni kell.).
- [5] Erre figyelemmel a MOK minősített területi szervezetének 4. számú etikai bizottsága az indítványozót az egészségügyben működő szakmai kamarákról 2006. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Ekt.) 25. § (1) bekezdés

b) pontjában foglaltak alapján megrovás etikai büntetéssel sújtotta, amely a határozat jogerőre emelkedésétől számított 2 év elteltével évül el.

- [6] Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró alperes (a MOK Etikai Bizottsága) E/100-8/2018. számú határozatával helybenhagyta az elsőfokú etikai bizottság határozatát. Megállapította, hogy az első fokon eljáró bizottság az etikai panaszokat alaposan feldolgozta, a tényállást kiderítette, a sérelmezett tartalmakat pontosan tisztázta, és megjelölte határozatában, hogy ezek az etikai kódex mely pontjait sértik. Kiemelte, hogy az orvos is élvezi a szólásszabadság és a véleménynyilvánítás alkotmányos jogát, de nyilatkozataiért etikailag is felel. Az orvosnak mérlegelnie kell, hogy az adott fórum és formai keretek megfelelnek-e a nyilatkozat tartalmának és céljainak. Megállapította, hogy az Etikai Kódex II. 19. (4) bekezdése a perbeli esetben nem valósult meg, ugyanakkor a II. 18. (9) bekezdése (mely szerint más orvos szaktudásának, tevékenységének, képességének, magatartásának konkrét esettől független általános bírálata etikátlan) alkalmazható. Egyben rögzítette, hogy az Etikai Kódex II. 27. (4) és (5) bekezdései alkalmazásához nem volt szükség előzetes bírósági eljárás lefolytatására.
- [7] Az alperes határozatával szemben az indítványozó felperesként keresettel élt, annak megváltoztatását és annak megállapítását kérte, hogy nem követett el etikai szabálysértést. Az alperes védiratában a határozatban foglalt indokok alapján a kereset elutasítását kérte, melyhez az alperesi érdekelt csatlakozott. A Fővárosi Törvényszék mint elsőfokú bíróság 16.K.700.821/2018/18. számú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította. Megállapította, hogy az eljáró szervek a tényállást a szükséges mértékben feltárták és tisztázták. Az indítványozó internetes oldalán posztolt hivatkozásokat, cikkeket azok címére és tartalmára tekintettel a szükséges mértékben, részletesen idézte az alperesi határozattal helybenhagyott elsőfokú határozat, továbbá tartalmazza a mérlegelés szempontjait. Az indítványozó által megvalósított vétséggel arányos a kiszabott etikai büntetés, az a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 85. § (5) bekezdésének megfelel. Az alperesi határozat tartalmazza a tényállásban foglaltakat, továbbá rögzíti, hogy az indítványozó által az internetes oldalán megjelenített, mely nyilatkozatok az Etikai Kódex mely szabályaival ütköztek, ezért a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 72. § (1) bekezdés e) pontjának sérelme nem állapítható meg. Kiemelte [hivatkozva az Etikai Kódex II.33.3. (1), (2) és (3) bekezdéseiben foglaltakra], hogy az orvos is élvezi a véleménynyilvánítás szabadságát, azonban nyilatkozataiért etikailag felel.
- [8] A felperes az Etikai Kódex II. 27. (4) és (5) bekezdéseiben foglaltakat sértette meg az alperesi érdekelt tekintetében, amikor a más egészségügyi dolgozók szakmai szervezete vonatkozásában internetes fórumán annak vezetőiről a kifogásoltak szerint nyilatkozott, illetőleg véleményt nyilvánított. Dr. Éger István vonatkozásában a panasz tekintetében helytállóan állapította meg az alperes, az Etikai Kódex II. 18.9. pontjában foglaltak sérelmét. Kiemelte, hogy bár az indítványozó helyesen hivatkozott a véleménynyilvánítás szabadságára, azonban az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdése tartalmazza az emberi méltóság védelmét is, azaz az egyik alapjog másik alapjogra történő korlátozását. Utalt továbbá az Emberi Jogok Európai Egyezményének 10. cikkére, amely ugyanilyen tartalommal rögzíti az alapjogok védelmét. Hivatkozott továbbá a Kúria iránymutató Kfv.VI.37.546/2017/6. számú ítéletére, amely megállapította, hogy az Ekt. 2. § c) pontja szerint a szakmai kamara a feladatköre szerinti egészség(ügy?)i szakma gyakorlására vonatkozó általános szakmai magatartási etikai kódexeket, etikai szabályokat alkot, és tagjával szemben meghatározott esetben etikai eljárást folytat le. Az Etikai Kódex nem minősül jogszabálynak, azonban az Ekt. 20. § a) pontja alapján az abban foglalt szabályok vétkes megszegése etikai vétséget valósít meg. Az Etikai Kódex II.1.3. pont (1) bekezdése értelmében az alapvető etikai normák maradandó, általános emberi, erkölcsi értékeken, évezredek hagyományokon alapulnak és nem függhetnek aktuális politikai, gazdasági irányzatoktól, az egyén pillanatnyi érdekeitől. Ezért kívánatos, hogy az orvos megfeleljen az általános etikai normáknak. Az Ekt. 20. § a) pontja nem tesz különbséget az Etikai Kódex szabályai között, így nem csak az orvos szakmai tevékenysége során tanúsított magatartása, hanem az azon túli magatartás is vizsgálható. Ezért az Etikai Kódexben foglalt általános magatartási szabályok vétkes megszegése is etikai vétségnek tekintendő és az etikai eljárás lefolytatásának alapját képezheti. Ezek megsértését is orvos etikai eljárás keretében szükséges vizsgálni.
- [9] Az elsőfokú ítélet ellen az indítványozó fellebbezéssel élt, melyben annak kereseti kérelme szerinti megváltoztatását, míg az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet hatályában fenntartását kérte. Az alperesi érdekelt fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő. A kúriai döntés megállapította, hogy a Kp. 108. § (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság az ítéletet csak a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálhatta. Megállapította továbbá, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan tárta fel a jogvita elbírálásához szükséges tényállást, és a vonatkozó jogszabályi rendelkezések helyes értelmezésével jogszerűen jutott

arra a következtetésre, hogy az indítványozó keresete nem alapos. Hangsúlyozta továbbá, hogy az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta és értelmezte a Kp. 43. § (1) bekezdését, az indítványozó keresetkiegészítésével kapcsolatban.

- [10] Az indítványozó a harminc napos perindítási határidő alatt nem terjesztett elő az Etikai Kódex valamely rendelkezésének megsemmisítésére vonatkozó kereseti kérelmet, azzal kapcsolatos ténybeli és jogi indokolást nem adott elő. Az indítványozói kereset a jogerős alperesi határozatot támadta, ezért minden alapot nélkülöz a fellebbezés azon hivatkozása, amely szerint a közigazgatási cselekmény az Etikai Kódex maga, illetve annak meghatározott pontjai, amelyet az indítványozói állítás szerint már az első közigazgatási eljárásban is érdemben támadott. Ezzel összefüggésben a kúriai döntés hangsúlyozta, hogy a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatának irányát a felperes által hivatkozott jogszabálysértés jelöli ki. Ezért az eredményes kereseti érveléshez nem elegendő pusztán vitatni az alperesi eljárás jogszerűségét, hanem a kereseti kérelemben egzakt módon megjelölt jogszabályi rendelkezés állított sérelméhez konkrét tény- és jogmegállapításnak is kell kapcsolódnia.
- [11] Mindezekre tekintettel a bíróság által megállapított tényállásnak sem kellett az indítványozó által kifogásoltak szerint kitérnie a fellebbezésében kifejtett álláspontra, mert nem a fellebbezésben foglaltak képezték a peres eljárás alapját.
- [12] A fentiekkel összefüggésben a Kúria megállapította, hogy az indítványozó az elsőfokú eljárásban nem hivatkozott a Ket. 5. § (1) és (4) bekezdései, továbbá a 39. § (1) bekezdés c) pontja sérelmére, ezért azok a fellebbezési eljárásban sem voltak vizsgálhatók. Indokolásában hangsúlyozta továbbá, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet jogszerűségét a fenti keretek között vizsgálja, ezért azok az indítványozói hivatkozások, amelyek pusztán megismétlik a keresetben foglaltakat [nevezetesen, hogy az alperes nem tett eleget a tényállás tisztázására vonatkozó kötelezettségének, továbbá nem tisztázott, hogy az eljárás hivatalból vagy kérelemre indult, illetve annak megismétlése, hogy a közigazgatási eljárásban tartott tárgyalás nem volt alkalmas arra, hogy az eljárási jogait megfelelően gyakorolja és ezzel kapcsolatban az alperes megsértette az Ekt. 24. § (1) bekezdését] nem alkalmasak az elsőfokú ítélet jogszerűségének a megdöntésére. Azok ugyanis az elsőfokú bíróság által elbírált kifogások mechanikus megismétlései, amelyek az elsőfokú bíróság által a Kp. 78. § (2) bekezdésének megfelelően elvégzett bizonyítékértékelés felülmérlegelésére irányulnak. Rögzítette továbbá, hogy az indítványozó csupán állította, de semmilyen érdemi előadást nem adott elő azzal összefüggésben, hogy a fenti ismertetett nyilatkozatait az eljáró kamarai szervek csupán általánosságban vizsgálták, továbbá arról sem nyilatkozott, hogy azok milyen konkrét tovább elemzést mulasztottak el vizsgálatuk során.
- [13] Az egyetlen érdemi hivatkozás szerint azzal a mondatával, hogy „[s]zemély szerint nem várok sokat egy olyan etikai bizottságtól, melynek elnöke az egyik leginkább fertőzött szakterületről jön és a hálapénz rendszerében szocializálódott”, azon személyes tapasztalatára hívta fel a figyelmet, hogy vannak az egészségügynek olyan területei, amelyekben a hálapénz rendszere érvényesül. Ugyanakkor az indokolás hangsúlyozta, hogy e megjelenés nem a hálapénz rendszeréről szól, hanem a hálapénz rendszerét összeköti az etikai bizottsággal és annak elnökével. Ugyanakkor hangsúlyozta, hogy sem az elsőfokú, sem a másodfokú bíróság nem a nyilatkozat valóságtartalmát vizsgálta (mivel az nem a konkrét per tárgya). Az ugyanis kizárólag az lehetett, hogy e nyilatkozat az Etikai Kódex rendelkezésébe ütközött-e, melyet az indítványozó csak általánosságban, a véleménynyilvánítás szabadságára hivatkozással kísérelt meg (az alábbiak szerint alaptalanul) cáfolni.
- [14] A Kúria megállapította továbbá, hogy az alperesi határozat egyértelműen megjelölte azokat a körülményeket, amelyek alapján megállapította az etikai vétség elkövetését. Az indítványozó a tényállást valójában maga sem vitatta, kérelme lényegében az alperes által már mérlegelt tényállási elemek felülmérlegelésére irányult. Azt is kiemelte, hogy az indítványozó ezekre nézve nem tudott értékelhető tényállási elemet vagy mérlegelési körülményt felmutatni, ezért az indítványozó azon érvelése, mely szerint a határozat sértené a véleménynyilvánítás szabadságát, nem alapos.
- [15] A másodfokú ítélet kifejtette, hogy a kamarai tagság és az Etikai Kódexnek való megfelelés, mint egyfajta önkorlátozás, a szakma sajátosságaiból eredően az erkölcsök, mások emberi méltóságának tiszteletben tartása érdekében, nem zárja ki a véleménynyilvánítási jogának alkotmányos érvényesülését. Hangsúlyozta, hogy az Etikai Kódex nem a véleménynyilvánítást korlátozza, hanem azt írja elő, hogy az adott kamarai tag az etikai szabályoknak megfelelő, mások emberi méltóságát tiszteletben tartó módon fogalmazza meg és közvetítse szakmai véleményét, a közvélemény irányába. Utalva az EJEE 10. cikkére, valamint az Alkotmánybíróság 13/2014. (IV. 18.) AB határozatára (Indokolás [29]) kifejtette, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága nem korlátozhatatlan alapjog. Megállapította továbbá, hogy az indítványozó konkrétumok nélkül hivatkozott a véleménynyilvánítás szabadságára. A másodfokú ítélet indokolása hangsúlyozta továbbá, hogy a közigazgatási

ügyekben eljáró bíróság nem végezheti el a támadott közigazgatási cselekmény teljes körű felülvizsgálatát, mint ahogyan a másodfokú bíróságnak sem feladata a keresetben foglaltak ismételt értékelése abban az esetben, ha a fellebbezés csak annak megismétlését tartalmazza. Az indítványozó az egyes nyilatkozatokra vonatkozóan önállóan értékelhető és az Etikai Kódex rendelkezéseivel összefüggő előadást a fellebbezésében sem tett, ezért a terhére rótt etikai vétség megállapításának jogszerűségét nem vitathatta eredményesen.

- [16] Végül az indítványozónak az általa a Kúria Kfv.III.37.341/2017/4. számú ítéletére való hivatkozását analógia hiányában (részint mert a hivatkozott ügy nem minősült külső kommunikációnak, továbbá mert nem kapcsolódott az adott ügy felperese orvosi hivatásának gyakorlásához) nem találta relevánsnak. Mindezekre figyelemmel a Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete nem ütközik az indítványozó által megjelölt jogszabályhelyekbe, ezért azt a Kp. 109. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta. A kúriai ítélet a döntés elvi tartalmát az alábbiakban foglalta össze: A kamarai tagság és ezzel kapcsolatban az Etikai Kódexben foglaltaknak való megfelelés mint egyfajta önkorlátozás – a szakma sajátosságaiból eredően az erkölcsök, mások emberi méltóságának tiszteletben tartása érdekében – nem zárja ki a véleménynyilvánítási jogának alkotmányos érvényesülését. Az Etikai Kódex nem a véleménynyilvánítást korlátozza, hanem azt írja elő, hogy az adott kamarai tag az etikai szabályoknak megfelelő, azaz mások emberi méltóságát tiszteletben tartó módon fogalmazza meg és közvetítse a szakmai véleményét a közvélemény irányába.
- [17] 3. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszát, amelyben a Kúria másodfokú ítélete és a Fővárosi Törvényszék elsőfokú ítélete alaptörvény-ellenességét állította és egyben azok megsemmisítését kérte, mivel álláspontja szerint azok sértik az Alaptörvény IX. cikke által garantált szólás- és véleménynyilvánítási szabadságát, valamint az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdését. Az alkotmányjogi panasz a tényállás részletes ismertetését és a befogadhatósági feltételek fennállása feltételeinek egyenkénti számbavételét követően az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést az alábbiakban foglalta össze. A véleménynyilvánítás korlátozásának minősül-e, ha egy szakma kötelező tagsága mellett működő köztestület belső szabályzata (etikai kódex) az alkotmányjogi mércéhez képest szigorúbban korlátozza a tagok megengedhető (közéleti) megnyilvánulásainak körét? Azaz egy kötelező tagsággal működő szakmai kamara belső szabályzata konkuráló alapjogok konfliktusát rendezheti-e másképpen (a konkuráló alapjogok egyikének súlyos korlátozásával), mint ahogy azt az alkotmányos alapjogi normák meghatározzák, anélkül, hogy ezzel a súlyosabban korlátozott alapjogot megsértené? Amennyiben a belső szabályzat ezt megteheti, összeegyeztethető-e a szólás- és véleménynyilvánítás szabadságának az Alaptörvény IX. cikke által garantált jogával, illetve az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésével, amely szerint az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, ha az etikai kódex és nem jogszabály korlátozza ezen jogot? Amennyiben igen, akkor összeegyeztethető-e az, ha a belső szabályzatot alkalmazó kamarai határozat felülvizsgálatakor a bíróság érdemben nem ellenőrizi, hogy az alkalmazott szabály alkotmányos-e?
- [18] Míg a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet az indítványozó abban látta megnyilvánulni, hogy az alkotmányjogi panasszal támadott két ítélet (bírói döntés) a fentiek szerinti alapjog korlátozását alaptörvény-ellenes logika mentén tartja elfogadhatónak. Érvelése szerint a kifogásolt bírói döntések legitim szóláskorlátozó jogforrásként tekintenek az Etikai Kódexre, amely nem törvény, hanem egy jogi személy belső szabályzata. Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat, így értelemszerűen korlátozhatóságuk feltételeit, a lehetséges korlátozás eseteit, mértékét is törvényben kell megállapítani, jelen esetben azonban a korlátozásra még csak nem is jogszabályban került sor. Kifejtette továbbá, hogy a bírói döntések nem találtak jogsértőnek egy olyan, az indítványozót szankcióval sújtó döntést, amely a jogkövetkezményeket egy alapvető jog, a szólás- és véleménynyilvánítás szabadságával élő indítványozó – közéleti kérdésekben, közérdeklődésre számot tartó, közszereplőkkel kapcsolatban kifejtett véleménye miatti – ügyében állapítottak meg. Utalt továbbá arra, hogy nem a kúriai döntés felülmérlegelését, hanem az Alaptörvényből és az alkotmánybírói gyakorlatból kiolvasható alapjogi sztenderdekkel való összevetését kéri.
- [19] 4. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése, valamint az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján jelen ügyben tanácsban jár el. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt, ennek során a tanács megvizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. Az Abtv. 56. § (3) bekezdése alapján befogadás visszautasítása

esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.

- [20] 5. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelelt-e az indítvánnyal szemben támasztott törvényi követelményeknek. Vizsgálata eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz – az alábbi okokra tekintettel – nem fogadható be.
- [21] Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) és b) pontjai értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza és az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [22] Az indítványozó jogi képviselője a Kúria másodfokú ítéletét 2020. május 5-én vette át, az alkotmányjogi panaszt pedig 2020. július 6-án terjesztette elő. Így az alkotmányjogi panasz – az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján – határidőben benyújtottnak minősül.
- [23] Az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján a Kúria Kf.IV.37.739/2019/4. számú jogerős másodfokú, az ügy érdemében hozott, jogorvoslattal nem támadható döntésének alkotmányossági vizsgálatát kérte, amely ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, továbbá az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogai sérelmére hivatkozott, ezért az alkotmányjogi panasz e tekintetben is megfelel az Abtv. 27. §-ában előírt követelményeknek. Az indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, és érintettsége, mivel a kamarai etikai ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított ügyben felperes [27. § (2) bekezdés a)–c) pontjai] volt, fennáll.
- [24] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor arra a következtetésre jutott, hogy a kérelem a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek csak részben tesz eleget. Bár tartalmazza a) azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §) és b) az eljárás megindításának indokát (az indítványozó álláspontja szerint a kifogásolt bírói döntés véleménynyilvánítási alapjogát sérti); c) az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírósági döntést (a Kúria Kf.IV.37.739/2019/4. számú ítélete); valamint d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [I. cikk (3) bekezdése, IX. cikke] és f) tartalmaz kifejezett kérelmet arra vonatkozóan, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírósági döntés alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt. Azonban nem tartalmaz érdemi indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírósági döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [25] Az indítványozó álláspontja szerint a kifogásolt kúriai döntés azért sérti a szólás- és véleménynyilvánítási szabadságát, mivel az szóláskorlátozó jogforrásként tekint arra az orvosi Etikai Kódexre, amelyen az indítványozót megrovásban részesítő etikai büntetése alapul. Azonban az, szemben az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében foglaltakkal, nem törvény, hanem csupán egy jogi személy belső szabályzata, így az alapjogok korlátozhatóságának feltételeit, mértékét stb. törvényben kellene megállapítani, az azonban még csak nem is jogszabály.
- [26] Az Alkotmánybíróság erre figyelemmel megállapította, hogy az indítványozó bár az Abtv. 27. §-án alapuló alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, és formálisan a kamarai etikai ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatban hozott jogerős másodfokú döntés alaptörvény-ellenességét jelölte meg, illetve állította, azonban releváns, érdemi indokolást nem terjesztett elő a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességgel összefüggésben, hanem az alkotmányjogi panaszában valójában kizárólag az etikai ügyekben hozott közigazgatási határozatok alapját képező Etikai Kódexet támadta.
- [27] Az Alkotmánybíróság ismételtén utal arra, hogy következetes gyakorlata szerint a bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálatát lehetővé tevő Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz alapján „a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes” [3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]]. Azonban ezen eljárás keretében az Alkotmánybíróságnak nincs lehetősége az indítványozói kérelem alapján a bírói döntés alapjául szolgáló norma tartalmának alkotmányos-

sági vizsgálatára, ugyanis ezen eljárási forma kizárólag a bírói döntés által kialakított jogértelmezés Alaptörvény-nyel való összhangjának vizsgálatára nyújt lehetőséget.

- [28] 6. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg a befogadhatóság feltételeinek, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései alapján, tanácsban eljárva, az Abtv. 27. § (1) bekezdés (1) a) és b) pontjaira is figyelemmel, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2021. február 2.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1314/2020.

• • •